Biographica

Carl H. Bergman

1847 - 1923

Student-Ed.

Jag

lofvar och svär vid Gud och Hans heliga Evangelium, att jag städse vill och skall vara min rätte Konung, den Stormägtigste Furste och Herre, OSCAR I, Sveriges, Norriges, Göthes och Wendes Konung, samt det Kongl. Huset huld och trogen, likmätigt den stadgade Successions-Ordningen såsom den år 1810 den 26 September uti Örebro gjord och vidtagen är; så att jag Hans Kongl. Maj:ts gagn och bästa uti alla måtto söka och befrämja skall. Jag skall ock med lif och blod försvara det Konungsliga väldet samt Rikets Ständers fri- och rättigheter, allt efter hvad i den af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer den 6 Junii 1809 fastställde Regerings-Form, med de sedermera af Konung och Rikets Ständer antagne förändringar, stadgadt blifvit. Jemväl skall jag uptäcka samt i tid tillkännagifva, om jag förnimmer något å färde vara till ändring eller upphäfvande af dessa och öfriga Rikets Fundamental-Lagar, dem Rikets Ständer för sig och sina efterkommande till evärdeliga tider antagit, och dem jag till alla deras punkter vill och skall lyda, efterkomma och fullborda.

Desslikes vill och skall jag, medan jag vid Universitetet vistas, troget efterkomma, hvad Universitetets Stadgar de Studerande föreskrifva samt den Akademiska Styrelsen tillbörlig lydnad visa.

Detta lofvar jag på heder och samvete hålla. ***Så sant mig Gud hjelpe till lif och själ!***

Efter aflagd Ed inskrifven i Student-Matrikeln d. 30 Jan 1847.
Tfr. Klevasser

Att Ynglingen Carl Henric Bergman Holm. blifvit denna dag inskrifven i härvarande Philos:a Facultets Student-Album intygar. Upsala den 30 Januar. 1847.
L. Waernstedt
Phil. Fac:s n. v. Decan.

1. Dag af hopp och dag af saknad,
Skiftesdigra vigselstund!
Må dess hågkomst blifva harad
Gud! med tacksamhetens skuld!
Jordisk kärlek ej förnöjer,
Guds allena själen höjer
Öfver allt, hvad oss må ske,
Öfver dagens qval och ve.

2. Inför Gud, I vänner svurit
Tro och kärlek åt hvarann;
Kärleken sig sjelf försakar,
Eljest är den icke sann.
Måtte Fridens Gud Er skydda
Bönen bygga Eder hydda!
Och I endast söka der,
Hvad som ej kan ernås här.

D

1857 2/10

Handskrift av C. H. Berg-man.

Dag af hopp och dag af saknad
Skiftesdigra vexelstund!
Må dess hågkomst blifva sparad
Gud med tacksamhetens skuld.
Jordisk kärlek ej förnöjer;
Guds allena själen höjer
Öfver allt, hvad oss må ske,
Öfver dagens qwal och we. —

2. Inför Gud, I wänner swurit
Tro och kärlek åt hwarann.
Kärleken sig sjelf försakar
Egen är den icke sann.
Måtte Fridens Gud Er skydda
Bönen bygga Eder hydda
Och I endast söka Der,
Hwad som ej kan ernås här.

Robert

C. H. B.

Directionen öfver Nya Elementar Skolan i Stockholm konstituerar härmedelst Philosophiæ Magistern H:r Carl Henrik Bergman till extra lärare vid berörda skola, med de förpligtelser och förmåner, som honom enligt skolans stadgar och Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse af den 4 sistlidne Oktober tillkomma. Stockholm den 29 December 1859.

J. H. Lefrén   Joh. Aug. Hazelius

Direktionen öfver Nya Elementar Skolan i Stockholm konstituerar härmedelst Philosophiæ Magistern H:r Carl Henrik Bergman till extra lärare vid berörde skola, med de förpligtelser och förmåner, som honom enligt skolans stadgar och Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse af den 4 sistlidne Oktober tillkomma. Stockholm den 29 December 1859.

J. H. Lefrén Joh. Aug. Hazelius

S. Lovén J. Thunberg.

Charta sigillata 2½ % af lönebeloppet 1000 rd. — 25 rd. rmt
Nådiga kungörelsens afgift 5
Summa 30 rd. rmt

Meritförteckning.

Undertecknad är född den 20 Juni 1828, Lit. A.
blef civ. acad. den 6 Februari 1847,
absolverade phil. candidatexamen den 28 Mars 1851 Lit. B.
promoverades till phil. doctor den 16 Juni 1851, Lit. C.
prestvigdes och förordnades till pastorsadjunkt
i Öfver-Torneå den 8 September 1856, Lit. D.
erhöll Högw. Domkapitlets i Hernösand tillstånd
att antaga kallelse till tjenstgöring i
Stockholm och förordnades derpå af Stockholms
Stads Consistorium till pastorsadj. vid Finska Nat. För-
samlingen derstädes den 30 December 1857, Lit. E.
hvilken befattning fortfarande bestrides;
anställdes derjemte såsom extra lärare vid Nya
Elementarskolan den 29 December 1859, Lit. F.
såsom adjunkt vid samma läroverk d. 31 dec. 1860, Lit. G.
absolverade pastoralexamen den 6 Nov. 1863, Lit. H.
erhöll, uppå ansökan, afsked från lärare-
befattningen vid Nya Elementarskolan den Lit. I.
15 Juni 1868,
utnämndes till e. o. kongl. Hofpredikant d. 3 Maj 1869 Lit. K.

Den egentliga tjenstgöringstiden, räknad från den 8 September 1856 till nedanskrifne dag, utgör tretton år. Då dertill läggas de tre år, som beräknas för den filosofiska graden, uppgår summan af de presterliga tjensteåren till sexton.

Stockholm den 8 September 1869,

Carl Henrik Bergman.

Un Henriks Åkers papper

Carl Henrik Bergman

så många strider mot de onda andar?
Det var en gudomlig nedlåtenhet.
De kunde hafwa undgått det, om de
hade förblifwit i umgänge med andra
menniskor. Men de måste dock hafva
något, hwarigenom de skulle öfwas.
Hwar och en må gå, såsom han föres,
blott icke utöfwer sitt mått. Kunskapen
wisar en, huru långt hans mått går; hwarest
ljus och skugga är. Så wisa ock fram-
stegen och bakstegen i kärleken, huru
man står i sitt lopp; i trälarens
kärlek bör en christen hafwa sitt regle-
mente: Hjertat är föränderlight ~~rörligt~~.
Det gifwes, dag och natt, ingen minut,
då icke någon förändring ~~[illegible]~~
försiggår i menniskan! Man ~~[illegible]~~ vinnlägge
sig derföre städse om Guds närvarelse.
Såsom man föreställer sig Gud, så
kan man erfara ~~Honom~~. Den som
med barnsligt förtroende föreställer
sig Honom som Fader, kommer lätt
fram, swårare den, som blott har den
stränge laggifwaren och domaren i honom.
Om man måste gå en farlig wäg, så
är det just icke nödigt, att han alltid ser
och betraktar höjden och den farliga nejden,
utan han gifver just akt på den närvarande vägen
och kommer på detta sättet lyckligt fram.

Hufwudsaken är den, att wi i hwarje
närwarande ögonblick stå i en
god fattning inför Gud; det för-
gångna goda är i Guds skatter
wäl bewaradt, det förgångna onda
kan genom en droppa af Christi
blod åter godtgöras. Ju mindre
jag tänker på det förgångna,
desto bättre; jag sträcker mig
efter det, som framman till är.
Wi lefwa här på Guds faderliga
förbarmande. Härmed är ock
deras klagan beswarad, hwilka
säga: „Jag har just intet annat,
än förbigående blickar af nåden".
Det är såsom med maten.
Man äter icke alltid och smaken
warar blott, så länge som ätandet,
men kroppen mottager dock ännu
långt efteråt den stärkande ~~kraf~~ kraften
deraf. Så förhåller det sig

med nådeblickarna; det är icke af nöden, att de äro fortfarande, de gifwa dock kraften för framtiden. Gud tjenas icke derigenom, att vi alltid vilja sitta till bords och spisa nådablickar. Wi äro icke i verlden, för att alltid njuta läckarbitar, men wäl få wi begära en lugn själagrund och frid. Menniskan är oftast under betryck uppriktigare och står i djupare beroende af Gud, än när hon är i munterhet. När det blifwer mörkt inom oss, måste vi öfwa vår längtan efter det Ljuset, som vi en gång fått i sigte. Om wi också icke för närvarande se det, weta vi dock trakten: likasom om man om natten sett ett ljus och åter förlorar det, man dock wet hållet. Wår natur är alltid trög och kall

och måste alltid uppwäckas genom Guds ord och bön. Det är likasom med vattnet, som wäl i sig sjelf är kallt, men dock i stånd att antaga en temligen stark hetta. Tager man bort elden, så blir det af sig sjelf åter ljumt och kallt. Om derföre också wårt hjerta en gång är muntert och warmt och man icke underblåser det, så kallnar det åter. Lifwet finnes wäl, innan man blåser upp, men lifswärmen utwecklas genom verksamhet. Så säger Jacobus: Tron fullkomnas genom gerningarna, d. ä. genom beständig verksamhet och lifaktighet. Den som kommer in i de swåraste tidernas oro, har dock mera munterhet, än personer, som äro christna för sig i ensamheten. Derföre hafva separatisterna vanligen mera ljus än lif. Hwarföre hafva fornfäderna i sina ödemarker haft

Carl Henrik Bergman

"Sannerligen, Han bar vår krankhet och lade uppå Sig wår smärta; men vi höllo honom för den som plågad och af Gud slagen och pinad var."

I dessa ord, dyre själar, tolkar Propheten Esaias alla menniskors hjertans tankar om verldens Frälsare, sådana de äro och måste vara, förran nåd till en sann sjelfkännedom blifvit i hjertat annammad. Menniskohjertat i sitt obrutna naturstillstånd wet intet om Guds Lamm som borttager verldens synd, ty det känner icke, och förmår icke känna sin synd: natur och otron har förblindat den andeliga synen, så att hon icke ser Guds rike invärtes i sig; Skaparen är henne främmande worden, ehuru hon i Honom lefver, röres och hafver sin tillvaro: menniskan känner icke det andeliga blodsbandet, som af begynnelsen förenade henne med Fadren i himmelen, och är derföre ock obekant med Fadrens Enfödde, som kommit i verlden att återknyta det samma igen Sig sjelf. – "Vi höllo Honom för den, som plågad och af Gud slagen och pinad war." Ty vi kände icke, att orsaken till Hans lidande låg inom vår egen barm; wi hade så förlorat barnahjertats känsla emot Gud, så förlorat medvetandet af det gudomliga inom Oss, af

vår högre andeliga natur, att vi icke mera
förstodo betydelsen af de födslosmärtor, hvarmed vår him-
melska moder, det Eviga Ordet, Gud i Christo,
återföder mskan till lifvet i askosonen.
„Han bar vår krankhet och lade uppå sig
vår sveda"; — vår genom synden ådragna krankhet,
vår eviga menniskas sveda var den inre or-
saken till Christi lefnad i armod och smädefulla död på kor-
set såsom en brottsling grofbrytare.

I denna okunnighet voro vi alle hvarandra
like; vi irrade allesammans så får, de der icke
förstodo att frukta den grymma ulfven som
waktade på oss. Vår eviga räddning beror
deruppå, att Guds ord finner ingång till våra
hjertan och själar, på det vi i trons ljus
måtte lära känna oss sjelfva och omfatta
den salighet, som i vår Frälsare är oss
gifven; på det vi, i oss sjelfve, måtte gå
ut ifrån mörkret och döden, och in i Honom
som är vårt ljus och lif. Gud hafver
öfverseet med okunnighetens tid, men bjuder
alla menskor, att söka och mottaga af Honom ~~Hans~~
kraft till bättring, till erkänsla af synden
och hjertats förändring. Han verkar sjelf
tron hos dem, som anamma och gömma Hans
Ord, ty så väl bättring

planer och förehafvanden, om qvinnoklokhet och qvinnolist, om husmödrars förhållande till tjenstefolket, om fåfängliga nöjen, om betydelsen af en korsdragare inom familjen, om modersbönens kraft och välsignelse, om vådan för döttrar att inträda i äktenskapliga förbindelser utan föräldrarnas vetskap och samtycke, om den ogifta qvinnans ställning, verksamhet och uppgift o. s. v. Och alla dessa ämnen afhandlas i en sant kristlig anda. Öfverallt lägges hufvudvigten på det inre lifvet i Gud och visas, huru endast sann och allvarlig kristendom kan fostra och nära de dygder och egenskaper, som utgöra qvinnans ära, familjens prydnad och det husliga lifvets skönaste berömmelse. Ett arbete, sådant som detta, förtjenar visserligen att blifva kändt och begagnadt äfven i vårt fädernesland. Öfversättningen är verkställd på undertecknads föranstaltande och under undertecknads ledning och tillsyn.

Upsala 1869.

C. A. Hultkrantz.

Med anledning af ofvanstående rekommendationsanmälan får undertecknad, som i kommission fått sig anförtrodt att realisera återstående lager af berörde 2:ne arbeten, härmed allmängöra att, för snar realisation skull *och* mot kontant, *prisen nedsättas å* Davids Psalmer *ifrån* 15 till 12 Rdr *och å* Biblens Qvinnor *ifrån* 3: 25 till 2 Rdr.

Reqvisitioner med bestämdt uppgift om adress jemte ombud i närmaste sjöstad eller jernvägsstation dit de äskade exemplaren kostnadsfritt skola sändas, torde ingå till undertecknad, adress: E. Zetterlöf, Upsala, Drottninggatan N:o 3.

Upsala i December 1869.

J. E. Söderberg.

Upsala. Tryckt hos P. Hanselli. 1869.

Ödmjukeligen och vördsamt anhålles, att nedanstående rekommendationsanmälningar af Erkebiskop **H. Reuterdahl**, *Theol. Professorn och Domprosten* **C. A. Torén** *samt Theol. Professorn* **C. A. Hultkrantz**, *måtte församlingen delgifvas, och blifvande reqvisitioner af Tit. benäget till undertecknad befordras. Och vågar jag ödmjukeligen fästa uppmärksamhet derpå, att dessa arbeten förtjena att egas af kyrkor och sockenbibliotheker.*

Johan Arndts Utläggning öfver Konung Davids Psaltare i 464 betraktelser, öfversatt af Hofpredikanten och Kyrkoherden Alf. Steinmetz; stor 4:o, 1904 pag. i 2 delar.

Af mig har man önskat ett intyg om den på svenska utgifna, af Herr Kyrkoherden A. Steinmetz öfversatta "Utläggningen af K. Davids Psaltare" af Joh. Arndt, 2 starka qvartband, Upsala 1862 och följande år. I anledning häraf meddelas följande: Det är allmänt erkändt, att Joh. Arndts skrifter, af hvilka några redan förut äro på svenska utgifna, äro fullt öfverensstämmande med vår församlings bekännelse och derjemte både sakrika och djupa, liksom de genom sin enkelhet äro lätt förstådda och genom sin hjertlighet och värma mycket uppbyggliga. Samma egenskaper äger ock, så vidt jag derom kunnat förskaffa mig någon kännedom, omförmälta skrift, som utförligt och grundligt behandlar en af vår Bibels uppbyggelserikaste böcker; hvadan jag icke tvekar att anse dess begagnande och behjertande inom kristliga familjkretsar och af enskilta kristliga menniskor såsom ländande till mycken välsignelse.

Upsala den 30 Maj 1869.

H. Reuterdahl.

Bland namn, som hållas i största helgd och ära inom vår evangelisk-lutherska kyrka, intager Johan Arndts ett utmärkt rum. Hans "Sanna Kristendom" och "Paradis-Lustgård" hafva förvärfvat honom de mångas stora tillgifvenhet, hvilka genom dessa skrifter vunnit andelig upplysning, tillväxt och förkofran med hänsyn till det sanna lifvet i Gud. Barn af ett tidehvarf då arbetet inom helgedomen till ej ringa del uppgick i religiösa eller rent theologiska strider, uppträdde denne man med det stora uppdraget att föra menniskornas tankar från lärotvistens ofruktbara fält in på det andliga lifvets område, der allt går ut på nåd, ny födelse, frid, fröjd, Jesu efterföljd och

öfverjordisk förnöjelse. Genom hela sin begåfning var han just den rätte mannen till utförandet af ett sådant uppdrag. En den djupaste vördnad för Guds majestät, den innerligaste känsla af Guds helighet och ovilkorliga anspråk på den ursprungligen så rikt utrustade menniskan, det mest smärtsamma medvetande af vår genom synden iråkade aflägsenhet från vårt upphof, en på djup erfarenhet grundad tro på Guds menniskoblefne Son och på den oändliga välsignelsen af Hans sjelfuppoffring för menniskoverldens frälsning, en från denna tro härflytande eldig kärlek till Honom, som återlöst oss Gudi med sitt blod, en mägtig drift att ådagalägga sin tacksamhet med att verksamt tjena Honom och tåligt bära korset, motsägelsen, lidandet för Hans skull, en ovilkorlig åtrå att dö verlden, skoningslöst afkläda sig den gamla menniskan men jaga efter hjertats och lefvernets förnyelse, se der hufvuddragen i denne, för alla tider så föredömlige tjenares karakter såsom en evangelisk predikare! En mild doft af öfverjordisk ljufhet, af helig, flödande kärleksfullhet, af himmelsk förbidan hvilar också öfver hans vittnesbörd, hvilka icke kunna undgå att utöfva sin välsignade verkan på ett sanningsälskande sinne under någon tidsålder. Arndt är bland dessa utkorade Herrans budbärare, hvilka, i följd af den saliga evighetsflägt som redan på jorden kommit dem till del, knappast någonsin kunna komma att släppa sitt välsignelserika inflytande på dem, hvilka här fostras för evigheten. Alla dessa ofvan antydda det sanna vittnesbördets drag, som uti Arndts "Sanna Kristendom" förekomma i en sammanträngd form, äro uti hans predikningar och andliga föredrag med större frihet och ymnighet utförda och utvecklade. Då han kommer ut på det Gudomliga Ordets rika blomsterängar, förer oss Arndt, lik en blomstervän af högsta slag, omkring på de ljufliga markerna och visar oss de härliga, aldrig vissnande blommorna med outtröttlig ifver och under trägna mellanrop af bön och lof till den Herre, in i hvars härlighet han, på Gudomligt uppdrag, inbjuder de kära, dyrbara själarna. Att Arndt på den trakt af Guds Ord, som utgöres af Davids Psalmer, skall vara en särdeles lämplig ledsagare, en synnerligen lycklig vägvisare, inser hvar och en, som känner hans varma, hugfulla, af Guds tankar om menniskornas frälsning starkt träffade sinnelag; att hans utläggning af dessa sånger, hvilka i ädel skönhet lemna alla foster af mensklig sångareförmåga långt bakom sig, skall vara särdeles rikhaltig, mångsidig och svarande mot kristnas andeliga behof, anar en hvar, som derjemte af den med Guds rikes hemligheter djupt förtrogne lärarens mer kända skrifter har sig bekant, i hvilket innerligt sammanhang det Gamla och det Nya Testamentets under för en Arndts blickar stå till hvarandra inbördes. Särskilt ser han i dessa evärdliga psalmer hela det Kristliga hoppets, den saliggörande trons, den nytestamentliga fridens alla förmåner afspeglade, likasom de å andra sidan för honom äfven äro ett det yppersta uttryck för Guds folks alla olika stämningar af ångest, fruktan, tillförsigt, förtröstan, kamp, nöd, bön, hopp, stilla jubel och glädje i Gud. Med ett ord, den som i dessa betraktelser öfver Davids Psalmer söker uppbyggelse, söker förkofran för sitt andeliga lif, blir icke sviken i sin förhoppning. Vi kunna derföre icke annat än akta såsom en vinst för vår religiösa litteratur äfvensom en fördel för vår Svenska församling, att Johan Arndts "Utläggning af Konung Davids Psalmer i 464 betraktelser", utkommit fullständig i Svensk drägt, och detta så mycket heldre som öfversättningen, gjord af utnämnde Kyrkoherden i Alfta, Hofpredikanten A. Steinmetz, vittnar om en omsorgsfull, med ämnet förtrogen, grannlaga hand. Med innerlig öfvertygelse kunne vi förorda detta verk, såsom värdigt en plats i kyrkans boksamlingar och i sockenbibliothekerna, såsom värdigt att egas och begrundas af Prester, Skollärare, Theologiæ Studiosi samt af andra Guds Ords varma vänner i vårt land.

Upsala den 11 Nov. 1869.

C. A. Torén.

Biblens Qvinnor. Etthundrafyra betraktelser för qvinnor af alla stånd af C. A. Staudenmeyer. Öfversättning. 630 pag. i stor 8:o.

Detta arbete, som är förordadt af D:r Wichern, förtjenar uppmärksamhet från tvenne synpunkter. — Först har det nemligen sin betydelse för homileten såsom lyckadt exempel på en vidtomfattande praktisk homiletisk användning af den heliga skrift. Det visar, huru äfven de bibelställen, som vid första anblicken kunna synas tomma och andefattiga, genom att rätt uppfattas i skriftens ljus och tillämpas med ledning af den kristliga erfarenheten, i hög grad kunna göras fruktbärande för det kristliga lifvet. Författaren har lagt till grund för sina betraktelser de skriftställen i Gamla och Nya Testamentet, som handla om qvinnor. Han har behandlat dessa ställen på det sätt, att han, jemte en allmän utveckling och tillämpning af deras innehåll, med större noggranhet och utförlighet inlåter sig på de drag, som vid hvarje berättelse, hvarje bibelställe äro de mest egendomliga. Härigenom lyckas det honom dels att undvika omsägningar eller återkommande vid liknande berättelser till samma ämnen, dels ock att vinna utväg för behandlingen af så många olika ämnen som möjligt. — Det ligger i sakens natur att den method, som författaren här brukar i sina betraktelser öfver biblens qvinnor, äfven med lika framgång kan användas vid behandlingen af många andra delar af skriftens innehåll.

Den andra synpunkten, från hvilken här anmälda arbete är förtjent af uppmärksamhet, är dess förträffliga innehåll. Det afhandlar på ett rikhaltigt sätt den kristna qvinnans ställning, kallelse, frestelser, faror och synder m. m. Såsom exempel på det rika, omväxlande innehållet må här anföras följande. Uti de 4 första betraktelserna, som handla om stammodren Eva, talas hufvudsakligen om grundvalen för det kristliga äktenskapet, om dess fröjder och sorger samt om skyddsvärnet mot de faror, som hota att undergräfva den husliga lyckan.

Uti den första betraktelsen om Abrahams hustru, Sara, talas om de frestelser och faror, som åtfölja den qvinliga skönheten. Vid berättelsen om Ruth och Naemi vidröras de förhållanden, som icke sällan förekomma mellan svärmödrar och deras sonhustrur. I betraktelsen öfver Ruths andra giftermål visas, huru dåraktiga medel mången moder använder för att få sina döttrar försörjda. På andra ställen talas om det för äktenskaplig lycka farliga hemlighetsmakeri, hvarigenom makar för hvarandra dölja sina

Bland Morbror Carls papper

Graftal.

(Annie Bergman
+ 12 Jan. 1890.)

Det är ett hastigt och oförtänkt dödsfall, hvarigenom Herren Gud har talat till oss — till oss hvilka såsom anhöriga, fränder eller vänner äro samlade kring denna bår. Ty såsom ett ord från Gud, den evige Fadren, den allsmäktige Herren öfver lif och död, måste vi dock mottaga framför

allt hvad på detta fältet af det stora området för hans styrelse med våra lefnadsöden komma emot oss, ingripande, afgörande, hemlighetsfullt, såsom ingenting annat.

I ett deltagande och eftertänksamt hjerta torde väl vid sådana fall mången gång vakna en åstundan att, om möjligt och tillbörligt vore, kunna lyfta på en flik af det täckelse, som för dess blick döljer naturen af

den vexling, som en nära anförvandt eller vän märde derwid hafva erfarit. Hvart gick han, hvart gick hon, den nyss med oss samlefvande, eller, såsom Skriften så målande uttrycker det, ut- och in gående, som några få dagar eller stunder eller kanske blott någon ögonblick förut i förtroligt umgänge utbytte tankar och känslor, meddelade sina omsorger eller förhoppningar, och nu genom döden är oss undanryckt, ja såsom spårlöst försvunnen? Hvad inne-

bar detta uppbrott, denna afflyttning från den jordiska tälthyddan och inflyttning i en annan, en obekant verld för den k. bortgångne?

Men nej, inför dessa spörsmål äro vi för våra bortgångnes del hänvisade till Skriften allena och dess helsosamma, allt efter olika lägen och tillstånd varnande, förmanande, uppbyggande och tröstefulla afslöjanden, hänvisade till den Gud, hvilken har uppenbarar för oss såsom barmhertig i all sin rättfärdighet, likasom ock rättfärdig i all sin barmhertighet.

Men så mycket mer hafva vi att taga vara uppå deras hädanfärd med hänsyn till hvad den innebär för oss, som ännu vandra i den dödliga hyddan och hafva att motse dess nederfall i döden. Visst och sant i detta hänseende är, att hvarje nytt dödsbud är ett ord från Gud till de efterlefvande, till alla dem, som genom umgängesförbindelse i den ena eller andra formen

hafva tillhört den nyss
hädangångnes lefnadskrets,
och när detta budet, såsom
här, kommer oförmodadt,
kommer plötsligt — om än
af den fördolda styrelsen
genom hvarjehanda an-
tydande tecken förberedt —
så är detta en omständighet
som gör att det än starkare
klappar på, än bevekligare
uppfordrar att stanna inför
detsamma såsom för ett
ord från vårt lifs Gud,
ett ord till oss särskildt från
honom, den kofraste, oss
i barmhertighet sökande Guden.

Nu väl, hvad säger
oss detta budskapet på
sitt underbara språk? —
ty såsom ett under, en
stående gåta är ju döden
för lifvet. Väsendligen
ingenting annat, än de der-
förutan allbekanta stora
sanningarna: tiden är
kort — „se, han flyr, Ack,
så dyr" — evigheten är när,
grafven under våra fötter
när som helst öppnad —
sanningar, som hela naturen
predikar för oss, så väl
naturen utom oss som
vår egen natur, så väl

hvarje vissnande blomma
på marken som hvarje
steg för steg åt förgängelsen
skådande menniskoanlete –
sanningar af så elementär
beskaffenhet, att man vid
minsta försök att fram-
hålla dem såsom "någonting
nytt", som dock vore värdt
"att taga kännedom och
göra sig förtrogen med,
måste befara att öppet
eller doldt mötas af den
afvisande invändningen:
Men hvem vet då icke
detta? Ja visst vet man
det, och likväl: huru

mycket riktigare, huru
mycket mera visdom vore
det icke, om man nände
sin genmälande fråga tvärt
om och gåfve henne den
lydelsen: Hvem vet väl
detta? hvem har rätt trott
denna tusenstämmiga pre-
dikan? för hvem har väl
sanningen i dessa sanningar
uppgått, så att han blifvit
med deras urkliga innehåll
förtrogen, i tänkesätt och
lif ~~stående~~ ställd under deras
genomgående inflytelse?

Se vi på verlden
omkring oss, så vittnar

lifvet der omisskänneligen
om en djup obekantskap
med de lifsvigtiga lärdomar
som döden har att gifva
oss, och det är såsom
hade det spjut, hvilket
denna förskräckelsens konung sträcker emot den
i sina synder döende
menniskan, ingen udd mer
för denna tidsålderns barn.

Men de eviga tingen
vexla ej art och natur efter
menniskors vexlande åsigter.
I Christus allena och för
dem som i uppriktig tro gifva
sina hjertan åt honom är

döden en afgjord fiende ~~öfvervunnen~~. Låtom
oss derför lätteligen uppvakna från det förderfliga sjelfbedrägeri, som
råder i verlden; allra
mest nu, då Herren Gud
har kallat oss genom ett så
genomgående väckelserop.
Såsom det är oss, tillkommer
det en hvar på sig sjelf.
Bedjom Herren, att han
lärer oss besinna hvad
det är att vi „dö måste";
och detta, på det att vi
må „förståndige varda",
hjertförståndiga såsom
de der från ett omtöcknadt

tillstånd återkommit till
inre sans och andens ogä-
terhet gent emot den be-
döfvande, bedårande in-
verkan af denna verldens
ting och förtåkanden,
som gör att man umgås
med det timliga, förgängliga,
såsom vore det det eviga
och verkliga.

Djupt sitter denna
förvåndhet i allas våra
sinnen och hjertan; och om
vi icke med allvar gripa
oss an och anropa Herren
och ingå i den bättring,
till hvilken han kallar oss,

och sålunda, gripande
tillfället, smida medan jer-
net må hända är varmt
så skall snart det goda
intrycket helt och hållet vara
bortsopadt igen af den
gamla köttsliga säkerheten,
som trots alla varnande
påminnelser af den under-
jordiska elden åter och
åter bygger sig eviga boningar
på en undergräfd och
städse med instörtning ho-
tande mark. Låtom oss
dock att till skydd emot
denna på en gång i verlden
rådande och i oss sjelfva

tronande stormakt, som
heter „den köttsliga säkerheten",
bedja in uti oss den vishet,
som härstammar från evig-
heten, och ingifves af Gud,
och som medels hans uppen-
barade ord lärer oss att,
i kännedom af våra synder
och hjertlig ånger öfver
synden inför Gud, omfatta
med tron den dyrköpta
(den helsa till lifs)
frälsning, som i Jesus
Christus, genom hans bittra
kors och utgjutna blod,
är vunnen för alla bot-
färdiga syndares räkning

Lär oss, Herre, städs besinna
Denna verlds ostadighet:
Att här intet är att vinna,
Allt är idel vansklighet.
Våra krafter döden trycker
Och i mörka grafven rycker;
Själen hafver här ej ro,
Måste bort, när minst vi tro.

O min Jesu, lär mig blifva
Vis och vaksam, så att jag
Nu och alltid akt må gifva
Huru ständigt dag från dag
Mot sitt slut min lefnad hastar,
Och när döden mig tillkastar,
Tag mig till dig, Herre kär,
Der en evig glädje är.

själ månget helsosamt kunskapsfrö med hänsyn till det som till lif och gudaktighet hör, kan icke betviflas. Huruvida samme helige Ande fått verka den hjerteställning från hvilken det välsignade ropet ur djupen uppstiger, fått bringa det till ett saligt omfattande af den till de fattige som ropa och de elända som ingen hjelpare hafva utsträckta handen, det måtte vara hemställdt Honom, som skådar hjertan och känner allt.

Men eder, värde medlemmar af den närmaste släktkretsen, höfves det jemte mig att inför vår åldrige k. frändes bår uttala ett erkänslans ord i minnet deraf, att han i tiden varit oss i vissa lägen och hänseenden ett värdefullt, välbehöfligt, tacknämligt stöd, och alltid en varm och välkommande vän. Och då vi nu gå att viga hans stoft åt grafven, må vi dessförinnan frambära vår minnesgärd inför Gud – gifve Gud, att vi kunde göra det rätt – i den stora nödbönens ord: Ps. 130.

Af C. H. Bergman

Graftal.

(Emanuel Deutsch, d. 8 Dec. 1893)

Ur djupen ropar jag till dig, Herre. Herre, hör min röst, låt dina öron akta uppå min böns röst. Om du Herre vill tillräkna synder, Herre, hvem kan då bestå? Hos dig är ju förlåtelse, på det att man må frukta dig.... Jag väntar efter Herren, min själ väntar, och jag hoppas på hans ord. Min själ väntar efter Herren mer än väktarne efter morgonen, ja mer än väktarne efter morgonen.

Dessa ord återfinnas i Ps. 130, hvilkens öfverskrift lyder: „Bön ur djupen om förlåtelse och förlossning."

Mångfaldiga äro de djup af nöd, hvilka, om de än länge nog äro dolda under den fagra ytan af

ett blomstrande lif, en leende lycka, kunna öppna sig under en menniskas fötter på hennes väg genom verlden. Här är fattigdomens, sjukdomens, de husliga sorgernas, de bittra lefnadserfarenheternas, ja ock det allmänna obeståndets, de samhälleliga omstörtningarnas nöd. Men oafsedt allt sådant är här framför allt och ovilkorligen — om känd eller okänd — syndens, dödens, den eviga domens nöd, dessa djup utan botten, som genom fallet öppnats i bakgrunden af den menskliga tillvaron och sannerligen icke undanröjas dermed, att man för de samma gömmer bort sina ögon, såsom barnet för skrämbilden.

Har nu redan den timliga nöden, när den hos en kristen menniska får nedslå högmodet och bryta hårdheten i hjerta och sinne, en makt att drifva till bön och åkallan om fadershjelpen från ofvan, mycket mer måste då den sammskyldiga lifsnöden, evighetsnöden, när den i ett uppväckt samvete blifver känd och uppenbar, komma menniskan att i den mening, i hvilken psalmisten nyttjar detta ord, ropa ur djupen till den store Nödhjelparen och Syndare-frälsaren — „Ur djupen ropar jag till dig, Herre." Och detta är då ett ropande, som icke stannar på halfva vägen, såsom den fromma öfningens böneform eller det blotta bokstafliga umgåendet med Guds ord, utan det är ett med heligt allvar och såsom för brinnande lifvet uppstigande rop, hvarmed själen klappar på dörren till fadershjertat och frälsarehjertat och deruti hon, för att vinna Guds öra, har inlagt hela sin kraft, likasom den spänstiga bågsträngen till det yttersta inlagt sin kraft i den afskjutna pilen, att denne må

hinna sitt mål. „Herre," säger hon „hör min bön, låt dina öron akta uppå min böns röst. Om du, Herre, vill tillräkna synd, hvem kan då bestå? Hos dig är ju förlåtelse, på det att man skall frukta dig." Omfattande sanningens ord, vädjande till den skedda försoningen, beropande sig på de dyra frälsningslöftena, afskjuter hon sålunda sin bönepil midt igenom de mörka vredesmoln, som för syndens skull lägrat sig öfver henne..... och derefter, långt ifrån att bekymras af tvifvel om den träffat eller ej, intages hon, förunderligt att säga, af en djup sinnesstillhet, ett stort lugn — „Jag väntar efter Herren, min själ väntar, och jag hoppas på hans ord. Min själ väntar efter Herren mer än väktarne efter morgonen, ja mer än väktarne efter morgonen." Och denna troslugna, tillitsfulla väntan är då just morgonbräckningen till benådningens, rättfärdiggörelsens, Gudsfridens fulla dag, hvilken utstrålar till de botfärdiges hjertan från Herrens lifgifvande ansigte i Kristus Jesus, likasom det naturliga dagsljuset från klara solen på himmelen.

Väl derför den, som icke skyr att i nådens tid och af nådens troget inbjudande, bestraffande, manande Ande låta sig införas i denna inre bönekampen till seger. För naturen är det visserligen påkostande, ja afskräckande att försaka sina invanda gröfre eller finare former af verldsnjutning och blifva i sitt hjerta inför Gud „denne fattige, som ropar ur djupen," „denne elända, som ingen hjelpare hafver" — hvilket dock hvar och en måste blifva, för att med utsigt

till seger upptaga kampen med Gud — men för anden är redan omkostnaden, försakelsen, lätt och ljuf, och sjelfva striden, den bittra, den tile genomkämpande med böner och tårar förelagda, för den härliga vinningens skull en glädje. Ty härligt är det att i sitt hjerta erfara, huru som Herren i trofast uppfyllelse af sitt löfte „frälsar den fattige, som i syndanöden ropar till honom, och den elända, den korsbrutne, som på jorden ingen hjelpare hafver." Och är den erfarenheten härlig att göra i lefvande lifvet, dubbelt så dock i dödsnödens allra djupaste öfvergifvenhet och utblottelse.

Dödsnöden, denna menniskolifvet med sin dystra slagskugga fördystrande genomgång, har nu vår k. hädangångne bakom sig. Han hade gjort det till ett särskildt ämne i sin bön till Gud, att han måtte blifva skonad från svåra pröfningar i lifvet. Och såsom han i enlighet med denna sin bön synnerligen lindrigt berörts af lifvets vexlingar under sin mångåriga vandring, så träffades han ock i lindrigaste form af det lieslag, genom hvilket han inbergades till sitt rum i en annan verld. Hvad i denna del varit honom till verklig båtnad eller afsaknad för det mål, som han på sin ålders dag gång efter annan med hjertlig åstundan hördes tillönska sig, nämligen „en salig död," det skall han der kunna inse bättre än här. Att han icke varit främmande hvarken för en daglig åtanke af dödens allvar och syndens skuld eller för bönens öfning och ordets bruk, det är oss väl bekant. Och att Herrens Ande, som söker allas vår salighet, dervid fått nedlägga i hans

om än mången gång svidande, välgörande uppfostrings- och reningsmedel i den himmelske Fadrens hand. Dit upp, broder Baba, böra vi midt i den dy och smuts – egen och andras, hvaruti vi traska här nere, blicka upp med vår tro och vårt hopp, och likasom draga himmelen in i våra hjärtan och stärkas att vandra i allting såsom det höfves kristna menniskor.

Jag nämnde, att jag icke är i tillfälle att såsom förr hjelpa dig. Saken är den, att min broder protokollssekreterare Paul Bergman för två år sedan träffades af ett slaganfall, som förlamade hans högra sida och gjorde honom förlustig en betydlig del af sin lön. Hans söner vända sig nu till mig för sin framkomst. Dessutom åtskilliga andra. Härtill kommer den svåra

Stockholm, Djurgården, Rosenvik.
Maj 7, 1908.

Alltid i kärt minne bevarade Baba!

Det var välkommet att ännu en gång få höra af dig här i verlden och blifva förvissad att du lefver, oaktadt de många lidanden, hungersnöd, krig, plundringar m. m. som öfvergått eder. Ett fotografi, som framställde en afdelning af persiska arméen utanför Croomiah, har jag på sin tid fått mottaga, äfvensom de fotografikort som du under den sorgliga resan sände till mig från Rostow, Batum och Erivan såsom kärkomna men vemodiga helsningar. Men om den stora bedriften, som du fått utföra, har jag alls intet hört förr än i den skrifvelse af den 15 April, som jag nu fått mottaga. Det var stort och glädjande, att

du under Guds beskydd fick aflägga ett sådant prof på oförskräckt mod och rask beslutsamhet och riktig uppfattning i farans stund, och sålunda blifva ett medel till många menniskors räddning från djupt elände. Visst måste jag beklaga att du icke fått mottaga någon hedersgåfva af regeringen och framför allt ersättning för de förlorade instrumenten. Men visst är ock, att en ädel och behjertad handling är en gåfva af Gud till den som gör den och att hon har i sig sjelf sin lön med sig. Du bör tacka Gud för att Du fått göra den gerningen. På det sättet skall Du hafva en evig behållning deraf.

Hvad som afhållit mig att skrifva till Dig, det har varit och kommer väl ock framgent att vara en känsla af eländet i din yttre belägenhet vid sidan af medvetandet att ingenting kunna göra till dess afhjelpande. Man har vid en högre ålder icke stor kraft att bära bekymmer och smärtor från flere håll på en gång och söker att rikta sina tankar på det som hör till den förestående afflyttningen. Jag är nu åttio år gammal – 80 år! – och måste vända det aktiva intresset bort från mycket, som dock ligger mig nära om hjärtat och som kanske har sin fortsättning i ett annat lif. Ja, under förutsättning att våra hjertan blifva dertill renade, skola vi med visshet återse hvarandra hos Gud och då med förundran och tröst blicka tillbaka på de vägar vi genomvandrat i verlden. Då skall du icke behöfva ångra dina många svårigheter och vedermödor på jorden, ty de skola befinnas ha varit,

penningkrisen i Europa och Amerika, som äfven inverkar på mina små affärsförhållanden.

Det barn, för 2½ år sedan, som Olga framfödde, är en välskapad gosse, som i dopet fått namnen Karl Teodor och nu fostras hos sina morföräldrar i Dalarö. Gossen lär påtagligen vara väl begåfvad. Jag har blott som hastigast sett honom, fann honom älsklig. Hans nöje lär vara att småsjungande gå fram och tillbaka med en bok under armen och en käpp i handen.

Vår gemensamma vän Sofia Birath, äfven hon snart 80 år gammal, mår rätt bra för sin höga ålder och har dig fortfarande i kärligt minne. Arbetsbestyret har hon nu lemnat åt Olga.

Helsa syster Mary från oss.

Låtom oss, i hjertlig tro och kärlek
till Gud och vår Frälsare, hafva hvar-
andra i åtanka inför honom, så skall
det yttre afståndet icke åtskilja oss.
Nu farväl, min vän! Dig helsar tillgifvet

C.H. Bergman.

Du paradis, du sälla himmelrike!
Jerusalem, du stad förutan like!
Där ljuset själf, där Herren själf är sol,
Där, helige, i sida, hvita kläder,
Hans präster stå för Gud, som alla gläder
Kring Lammets stol :,:

Korsbrutna själ! där skall du hvila finna,
När jord och värld på Herrans dag förbrinna,
Om här på värld och dig du segra lärt.
I evigt lof, med palmer uti händer,
Att prisa segrens Gud i fridens länder,
Är dig beskärdt. :,:

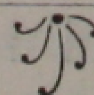
Efter akten.

Psalm 480: 1—3.

I stämmor:

Farväl, farväl, Guds vän, som gått
Till Jesus och hans trogna flere!
Här nere
Förvärfvat har du arf och rätt
Med Herrans hus och med hans ätt:
Ty bar han ock på händer dig
I döden hem till Gud och sig.
Väl dig, som lyktat ångestfulla striden!
Väl dig, som ingått ren och skär i friden!
Väl dig, hvars minne bär
Guds vittnesbörd i tiden!

Psalm 486.

Stockholm, Nya Tryckeri-Aktiebolaget 1909.

Vid Hofpredikanten Carl Henrik Bergmans Jordfästning i Finska kyrkan den 23 Febr. 1909.

Helige Gud! Efter din nåd är du oss nära. Berör oss med bönens ande och gif hvad vi så begära. Lär oss gifva dig äran för hvad din tjänare genom din nåd var ibland oss. Uppfyll oss med lof, då vi besinna den lott bland de heliga, som du nu låtit blifva hans del. Gif oss i din miskund, att vid minnet af hans vittnesbörd hörsamma det kraf, som vårt hjärta ställer på oss. Utan att du gör heligt under med oss, förmå vi det icke. Låt det dock ske, på det att du må kunna ha välbehag äfven till oss och gifva äfven oss del med dina utkorade. Amen.

I skolen vara mina vittnen intill jordens ände. Detta är Jesu ord enligt Apg. 1: 8.

På korset sade vår Frälsare »det är fullkomnadt». Världssynden var försonad och den eviga rättfärdigheten framhafd. Såsom självfallen frukt följde nu dödens öfvervinnande till uppståndelse och människans förhärligande i honom, som är »Gud med oss». Därmed var i Jesu person den fulla, klippfasta grunden lagd till världens omskapelse och Guds rikes härliga uppenbarelse. För att till världens frälsning fullfölja och inbärga frukterna af den vunna fullsegern bjöd Jesus sina apostlar och lärjungar att gå ut och lägga folken under hans lydnad. Han sände dem då icke för att utbreda en blott lära utan väsentligen för att vittna. I Jesu *person* var frälsningens grund lagd, och delaktighet i frälsning vinnes genom personlig tro på honom, en tro, genom hvilken vi till hjärta, lif och väsende blifva i honom och han i oss så realt, som kvisten sitter växande i trädet. Jesu sändebud hade varit med om, de hade erfarit och ägde det, hvarom de talade. »Och då vittnesbördet genom dem utgick, buret af Guds Ande, som var uti dem, då blef Herren och hans rike så närvarande, att tron gafs åt den som icke undandrog sig sanningen och Guds kärlek. Och genom tron öppnades hjärtat och i sin ordning alla organ och krafter för Frälsaren och himmelrikets gåfva. På denna väg vill Herren eröfra den värld, som han köpt med sitt blod.

Huru bereder sig nu Herren vittnande tjänare? Den som, träffad af Guds kallande nåd, fattar kärlek till sanningen, uttager han till sin tjänst. Under nådens och sanningens fostrande inflytande blir denne

profhållig, då han vaksamt afkläder sig all ära, som icke är hans, och låter sina brister vara hvad de äro i sanningens belysning. På denna väg går han framåt, till dess han bottnar i ödmjukhet och söker endast hans ära, som han tjänar. Den som så gör är enligt Jesu ord sannfärdig (Joh. 7: 18). Förkrossad genom kännedom om sin synd, mycket ringa i egna ögon, öppnas hans innersta för Guds nåd i Kristus, och Guds Ande tar allt mer ledningen och makten, ja, blir i sin tid boende i honom, så att kärleken blir hans lif, och kraft ofvanifrån bär honom. Intagen af sin Frälsares kärlek, är det hans ständiga öfning att hålla hans bud. Därför uppenbarar han sig ock för honom (Joh. 14: 21). I samma mån han så blir djupt beroende af Gud, blir han ock djupt självständig i förhållande till människor.

Trohet är hvad Gud begär af honom, trohet, så att han i allt aktar på hvad som är af Gud och för Gud, så att han står där Gud satt honom och gör det, hvartill Gud skickar honom. Gåfvorna äro många och uppgifterna äro många. Hvem kan neka nödvändigheten af utåtgående verksamhet eller kalla den mindre god, om man därtill är skickad och därvid behåller den samling, att kraften icke förlorar sig i jäkt och kristendomslifvet icke blir ytligt och svagt. Men först och främst är af nöden, att personligheter fostras ibland oss, som äro bärare af Guds rike och genom hvilka dess äkta ljus sprides och dess segrande kraft blir närvarande såsom en realiserad, på klippan hvilande, bärande makt. Verkliga vittnen äro dyra, vittnen, som äro hvad de tala, som vittna

äfven utan att tala, som äro hvad andra tala. Hvilket oöfverskattligt värde ha icke kristna, som genom trons frukter i sitt lif, sitt självfafdöda, helgade väsen besegla att Gud är sannfärdig, att Jesus är *Herren* och Frälsaren, som kan förvandla allt.

En enda sådan i sanningen befästad personlighet är en makt, som icke kan öfvervinnas. En sådan mans bön förmår mycket. Han är ett stöd för de svaga och en bärande kraft inom församlingen. Om han ock lefver obemärkt och af få är känd för hvad han är, så öfvar han dock ett djupt inflytande och är en vågbrytare mot det af tidsanden och nedifrån upprörda hafvet. Kyrkans och särskildt martyrernas historia har att tala om sådana män.

Men icke blott fromhet och kristen karaktärsfasthet är att högt värdera. Äfven ett tänkande, som kan, upplyst af inre erfarenhet, frälsningens fakta och Andens ord, bära sitt vittnesbörd, kan icke undvaras. Det som är djupast förnuftigt och bär uti sig nyckeln till att förstå människolifvet och Guds världsplan, ter sig oförnuftigt för den utomstående, som icke kommit igenom till att få sitt eget lifs gåta löst. Väsentlig hjälp för den sökande är att få möta upplyst tankekraft, ett tänkande, som från grunden har sammanhang, som icke blott är en slutledningskonst på ytan. Guds vilja är, att äfven vår tänkande personlighet skall kristnas. Herren har tjänare, som kunna vittna äfven därom, att i Kristus och Guds frälsningsråd alla visdomens och kunskapens skatter ligga fördolda (Kol. 2: 3). Det är godt, då någon har ro att hämta djupt ur lifvets brunn.

Om man till sist ville framställa direkt några drag i den hänsofnes personlighet, så hejdas man däraf, att han icke kunde lida, att någon lofordade honom. Hvad han egentligen var och gjorde och det minnesvärda, som han talat, var så alldeles icke självgjordt, han kände sig så djupt såsom syndare, han var så verkligt ringa, att sanningen förbjuder allt människopris vid hans graf. Men Guds verk ville han dock skulle prisas. Och just därför, att han var så förringad i sig själf, var det hos honom något af Gud, en äkta upphöjdhet, på samma gång något intagande och vördnadsbjudande, en naturlig ledighet och glädtighet, men alltid något helgadt. De ädla dragen, den icke vanliga begåfningen, de gedigna kunskaperna voro den förgängliga utansidan och verktyget, och han aktade allt sådant icke för något emot den inre upplysning, som var en nådens skänk, det lifvets ljus, i hvilket han kände sin Frälsare, Jesus Kristus och honom korsfäst.

Realiteterna på det inre lifvets område sysselsatte honom mest. Han röjde någon gång, på hvilket öfverväldigande sätt han fått öfvertygelse om den personlige onde anden såsom en storhet, men ock huru denne, såsom en skygg, måste vika för den starkare. Allt mer trängde han in i kristendomens grundsanningar, och där fann han lifvets ljus, som icke blott löste hans hjärtas och hans väsens band, utan ock gaf grund och sammanhang åt hans tankelif. Och en tänkande man var han. »Man skulle önska vara ung på nytt för att få vittna om kristendomens fördolda skatter.» Ungefär så yttrade han

omkring en månad före sin död. Men han var väl medveten om, hvad hans lefnadstids klocka var slagen.

Ofta uttalade han, att tiden nu hastade hän mot den stora afslutningen, att tecknen allt mera uppenbart tyda på Herrens snara återkomst och hurusom det gäller att icke befinnas bland de efterblifna i allvarsam mening.

Men hvarför gaf han icke andra mera del af hvad Gud gifvit honom? Det låg honom mycket emot att, då kallelsen ej manade och synnerligen då skickelsen tycktes afböja, träda fram med hvad han möjligen kunde hafva att säga. Dessutom ansåg han nya ord alldeles icke vara hvad vi egentligen behöfva utan fast hellre lära oss att hålla heligt och taga vara på det ord Gud gifvit oss och själfva blifva hvad Gud kallat oss att vara. Det som så förverkligas, det förblifver och bär sin frukt evigt, om det ock är fördoldt för världen.

Allvaret i det nuvarande tidsläget låg för honom till det yttersta, och ett uttryck för, hvar vi hafva vårt fotfäste, så att vi icke behöfva vackla, ligger i det ord, som han med ansträngning men med stor inre kraft uttalade omkring en half timme, innan han fick andas ut. Detta ord må få vara såsom hans sluthälsning till oss alla:

Himmel och jord skola förgås, men mina ord skola icke förgås.

Väl den i Herrans frid,
Sin jämmers boning lämnat!
Bland tusende Guds barn har han sin sälla lott.

Han slutat har sin strid,
Hans öden Gud har hämnat,
Af ärans konung själf sin nådalön han fått.
Han evigt hvilar
Där inga pilar
Hans själ och vunna fristad kunna nå.
Med ingen tanke mer
Till tidens nöd han ser.
Tacksägelse och lof till Gud, det är hans kall,
Hans dag, hans natt, hans lust, hans lek, hans möda all.

Ack, ack! en gång, en gång
Skall något saligt hända,
När stunden inne är, Gud! för min hädanfärd.
Då tager världens tvång
En god, en evig ända,
Och jag blir aldrig mer i Babels bojor snärd.
Den sköna våren
Ingår för fåren,
Guds paradis och Kristi rike, där
Ej mera jordens nöd,
Ej mera tårars bröd,
Men helig rikedom och evigt öfverflöd
Och ingen ovän mer och ingen synd och död.

Sånger och psalmer:

Före akten.

Kristtrogna själ, som här får korset bära,
Förtrösta dig, se upp till Gud, din ära!
Din pröfningstid är kort, ej evig här.
När snart ditt stoft få ro i grafvens sköte,
Då går din själ ett evigt lif till möte
I himlen där :,: